

Maier je bil svoječasn ljubljanski mestni učitelj in je kot tak služboval več let. Človek bi mislil, da je med tem časom vsaj malo opazoval ljubljanske šolske razmere, toda mimo Maierja je šlo marsikaj, tako tudi to! Če bi bil Maier kdaj študiral pedagogiko, bi morda vedel vsaj nekoliko o razliki med deško in dekliško vzgojo, če bi bil študiral ljubljanske šolske razmere, potem bi nam ne bil pokvaril šolstva kakor ga je! Že vpogled v letna poročila bi mu moral zbuditi vprašanje: Kako to, da je v osmem razredu na stotine deklic, dečkov pa samo 21? Če bi bil Maier šolnik, potem bi moral urediti šolstvo drugače za dečke, drugače za deklice, sploh tako, kakor zahtevajo dejanske razmere. Naj bi bil pustil petrazrednice kakor so bile — skrbel naj bi bil zato, da se osnuje v Ljubljani trirazredna deška meščanska šola.

Maier se je lotil tudi notranje preureditve šolstva; skoval in določil je podrobne učne načrte in kakor povsod, je pokazal tudi tu svojo popolno nezmožnost.

Pred mnogimi leti je bilo, ko je nekdo — pa to ni bil Maier! — napravil — recimo — dobro učno sliko „Mačka“. Veselje je bilo v Jeruzalemu, da se je posrečilo enemu izmed Maierjevcev ustvariti nekaj dobrega! Učno sliko „Mačka“ so kazali pripravnikom; zbobnali so skupaj vse ljubljansko učiteljstvo — moško in žensko — in imeli so hospitacijo in pri njej to milost in srečo, da so videli in slišali učno sliko „Mačka“. To slavno mačko smo omenili že zadnjič, a treba je, da si jo zaradi klasike ogledamo še danes! Maier se je je takoj polastil in postavil mačko kot prvo in glavno točko prvega razreda. — Mi nimamo nič proti tej učni sliki, tudi ne proti temu, če se obravnava ta domača žival v prvem razredu. Ampak to bi ne smelo biti leto za leto in po vseh ljubljanskih prvih razredih obenem! Če bi bil Maier pedagog, bi bil napravil tak podroben načrt, po katerem si bi vsak učitelj naredil svoj turnus — po svojem okusu, po svoji individualnosti in po dejanskih potrebah! Letos to, drugo leto kaj drugega — saj vendar ni mačka najvažnejša domača žival! — Zakaj ne bi smel ljubljanski učitelj obravnavati v prvem razredu tudi psa — posebno ob času kontumaca, da bi opozoril na nevarnost stekline? Zakaj bi ne smel govoriti učitelj o konju ali kravi — če bi mu to bolj ugajalo kakor mačka? Ne! — Po Maierjevi modrosti mora biti mačka in edino mačka, pa nič drugega kakor mačka! In posledica temu nepedagoškemu postopanju?

Prvo leto je bila ta učna slika prav na mestu in dobra! Naslednja leta je bila že manj na mestu, to pa iz naslednjega vzroka. Po Maierjevi velepдагоgiki mora formulirane stavke te učne slike znati vsak učenec in vsaka učenka. Ko pride torej tisti čas, ko je mačka na vrsti, tedaj ti odmevajo po vseh prvih razredih ljubljanskih šol formulirani stavki o mački; razlegajo se po hodnikih, uhajajo celo na cesto — sedaj od posameznih učencev, sedaj v zboru, in to dopoldne in popoldne; v ponedeljek, torek, sredo, petek in soboto — vedno in vedno, toliko časa, da se po tej Maierjevi čudoviti metodi res nauči slednji učenec vseh formuliranih stavkov o mački! Toda mačka pa vendar nima take zveličavne moči, da bi usposobila vsakega učenca za višji razred! Vkljub mački je v vsakem prvem razredu 6, 8 ali 10 učencev, ki ga morajo ponavljati. Prihodnje leto pride zopet „tisti čas“, ko je mačka na vrsti! Komaj prinese učitelj nagačeno mačko v šolo, že se vzdigne 6, 8 ali 10 rok in 6, 8 ali 10 ust vpije: „Že znam, že znam!“ Učitelj seveda ne sme izpremeniti učnega reda, ne sme obravnavati psa ali konja ali krave — ne! — mačka je predpisana in mačko moraš obravnavati; v šoli pa imaš 6, 8 ali 10 nagačivcev, ki jih ne zanima pouk, ker že znajo mačko! Število nepazljivcev pa je bilo le početkom tako majhno, potem pa je jelo naraščati in narašča od leta do leta! Čim dalje več rok se vzdiguje, kadar pride mačka na vrsto, in čim dalje več ust vpije: „Že znam, že znam!“

„Kaj tudi ti znaš mačko?“ — vpraša učitelj.

„Ja, me je sestla naucila!“

„Mene pa blat!“

O, groza! Sedaj pa zbudil zanimanje za stvar, ki jo pol razreda že zna, a učitelj si niti pomagati ne sme, dasi bi to lahko, ako bi vzel drugo stvarino! Pa velepдагоg Maier stoji zadaj s svojo mačko — in dokler je Maier nadzornik, ima samo mačka kredit!

Pri inspekcijski konferenci bo pa ta Maier diktiral na zapisnik: „V nekem razredu sem zapazil, da 25% učencev ni sledilo pouku!“ — Da bi te vrag vzel! Kdo pa je temu kriv kakor nepedagog Maier sam!

Kakor z mačko, tako je z zajcem! Otroci leto za letom vpijejo: „Zajec je petršil, zajec je petršil!“ dasi bi Maier moral vedeti, da je to nemogoče, ker naši zajci ne pridejo do petršila — na vsem ljubljanskem polju ga ne dobiš — v vrtove pa poleti ne silijo, ker jedo — seveda vkljub Majerjevi učenosti — rajši deteljo in drugo, kar jim bolj ugaja kakor petršil!

Napisali bi lahko cele knjige o samih budalostih, ki jih je ta človek spravil v svojih učnih slikah skupaj — celo v takih, ki jih je priredil za tisk, kaj šele v drugih! Ker je Maier na ljubljanskem trgu videl Vipavke, ki prodajajo poleg domačega sadja tudi pomaranče, limone in datlje, je takoj napisal, da raste južno sadje v Vipavi! Zato ga je pošteno okrcal že nekdo drugi, ki je kritikoval njegove učne slike iz zemljepisja. Ni se pa še govorilo o drugih stvareh, ki dokumentirajo Maierjevo pedagoško nezmožnost. — Maier je slišal zvoniti nekaj o formuliranih stavkih — da pa je treba stavke formulirati tako, da tvorijo neko celoto, ki naj bi ostala učencu uporabljiva v življenju, o tem se mu niti ne sanja. Kako razume Maier to, je pokazal v učni sliki „Naš cesar!“ Vprašaj učenca prvega razreda, kjer so to sliko že docela obravnali: „Kaj mi veš povedati o cesarju?“ — Otrok ti bo odgovoril: „To je cesarjeva podoba. Na tej podobi vidimo cesarski prestol, krono in žezlo!“ Vprašaj drugega, tretjega, vprašaj ves razred, zahtevaj od vseh ljubljanskih prvih razredov, naj ti povedo kaj o cesarju, povsod dobiš odgovor: „To je cesarjeva podoba. — Na tej podobi vidimo cesarski prestol, krono in žezlo!“ Tak odgovor dobiš doma, na cesti, na izprehodu, kjer ni nobene slike, kjer ne vidiš niti prestola niti krone niti žezla! — Tako vendar stavkov ne formuliramo!

Vsakdo, kdor ima malo pojma o fiziki, ve, da obravnavamo najprvo raztezanje po toploti in potem šele toplomer. Pri velepučnjaku Maierju je to narobe. On vzame toplomer že v tretjem razredu — raztezanje toplote pa v četrtem. Kolikor je nam znano, ni odobril dež. šol. svet tega postopanja, toda Maier se ne ozira na to, ali je stvar potrjena ali ne, vkljub temu mora učiteljstvo jemati toplomer v tretjem razredu po Maierjevi učni sliki! Pa kakšna učna slika je to! Kdor je še ni bral, naj jo bere — samo pazi naj, da v teh nevarnih časih ne dobi — kolere! Če bi smeli reči, bi rekli, da je to skrpucalo termometer Maierjeve duševne zmožnosti, ki pa kaže globoko pod ničlo! In tak človek kritikuje fiziko v višjih razredih in učitelja, ki jo poučuje in ki ima izpit za meščanske šole!

Tudi premoga se je lotil v učni sliki in da bi pokazal ljubljanskemu učiteljstvu, kako ima obravnavati premog, je priredil hospitacijo. To je bilo nebeško! Učitelj bi imel demonstrirati — seveda po Maierjevi pameti — stavek: „Premog gori s sajastim plamenom“. Vse je bilo lepo pripravljeno. Pred vrati je stal Jaka — šolski sluga — z lopato v roki, na njej pa kup tlečega premoga. Ko se je izgovorila določena beseda, se odpro vrata, in lopata se primaje na kateder — kakor v teatru! Bil je tudi pravi teater! Učitelj drži stekleno ploščo nad dimom, jo drži in suče — pa s a j ni hotelo biti. Kādilo se je in kādilo, s a j pa je ni bilo. — Maierja je začelo dušiti, učiteljice so si tiščale nosove z robci, otroci so si brisali solzne oči, učitelji so pokašljevali, a premog ni hotel goreti s plamenom, še manj pa s sajastim plamenom. Šolska soba je bila polna dima, skoro bi se bili vsi zadušili — s a j pa še nič! — Poizkus je popolnoma ponesrečil. Maier je moral prekiniti „pouk“ — odprli so okna in vrata — začelo je vleči čez otroke, med nadaljeva-

njem pouka je sedaj tu, sedaj tam kihnil učenec čimdalje bolj pogostoma, slednjič smo kihali vsi, vsi smo imeli nahod; najbolj pa se je prehladil — Maier.

Pri tej učni sliki bi imel pokazati učitelj tudi specifično težo premogovo v — III. razredu! Pripravljena je bila tehtnica, s katero naj bi bil iztehtal učitelj 1 dm³ premoga. Pa ker premog ni hotel tehtati toliko, kakor je v fiziki napisano, je moral učitelj nasuti žiber med njega, da bi vendar bil tako težak, kakor je predpisano. No, do te „goljufije“ ni prišlo, ker je prej ura minila, preden je dospela učna slika do te točke! Uspeh take hospitacije je pa razviden iz dialoga, ki se je vršil po hospitaciji:

„Ali si se naučil kaj danes od Maierja?“

„Nič!“

„Jaz pa!“

„Kaj?“

„Kako premoga ne smemo obravnavati v šoli!“

Pa naj so stale v učni sliki še take budalosti, učitelj ni smel delati drugače, tudi ugovarjati ni smel — učno sliko je moral izvesti tako, kakor jo je Maier predpisal. Nekoč se je zgodilo, da je bil vendar en učitelj toliko predrzen, da je pri hospitaciji postopal drugače, nego je stalo zapisano v Maierjevi volji. To je storil tedanji učitelj na II. m. šoli, Bernot. A kaj je storil Maier? Vzel je klobuk in ostavil šolsko sobo. Res, najboljša, kar je mogel storiti! Seveda je mislil, da bo Bernot skopnel ob takem preziranjju; to se pa seveda ni zgodilo, ampak Bernot je postal strokovni učitelj na c. kr. obrtni šoli v Ljubljani! Blagor mu, da mu ni treba več gledati Maierja, kako beži pred njegovim pametnim metodiškim postopanjem iz učne sobe!

Toda — kakor rečeno v začetku — nismo še vsega povedali. Dospeli smo komaj, da se izrazimo v Maierjevem smislu, do četrte formalne stopnje, ki jo moramo obdelati v posebnem članku. Shvatati moramo njegovo pravo inšpekcijsko delovanje in ga osvetliti tako, da se utegne tudi pred Maierjevimi očmi zasvetiti tista stezica, ki ga je pred Bernotovo metodo srečno odnesla preudarnim ljudem izpred oči in iz učilnice.

V tolažbo tistim, ki jih pretresa grozavica, povemo eno: Ako ni Maier s tem, kar pišemo o njem, zadovoljen ali ako se čuti užaljenega, ve, kaj mu je storiti: naj nas toži! Hrepenimo po trenutku, ko nam bo mogoče za vsako trditev nastopiti dokaz resnice!

Počaka pa naj vsaj še teden dni, da mu povemo še to, kar imamo na srcu!

Položaj našega stanu in pota naraščaja.

Referiral na zborovanju učiteljskih abiturientov 17. julija t. l. v Ljubljani učitelj Ivan Dimnik.

(Dalje.)

Organizovanje našega stanu.

Čakajo nas v tem oziru težke in naporene naloge!

Proč očmi imam namreč temeljito revizijo našega stanovskega dela in organizovanja in prepotrebno reformo naših stanovskih stremljenj.

Ni to novo geslo!

Ta glas ste že čuli mnogokrat, a kadar se ga spominjamo, ni nam prijeten, ker moramo priznati, da vsi reformni predlogi in revizije še niso v našem stanu našle zaželenega smotra. In skoro se moramo vprašati po vzroku!

Odgovor je ta, da se je reformiralo previsoko.

Naprej in naprej bom ponavljal, da je predpogoj za izvedbo velikih reformnih stremljenj edinole dobro vzgojen naraščaj; tako vzgojen naraščaj, da nam jamči razumevanja novih smotrov, da nam jamči duševnih zmožnosti in da nam jamči volje dela.

Tu je dejstvo, [zakaj je položaj med slovenskim učiteljstvom — posebno na Kranjskem danes tak, kakršen je!

In z ozirom na to, mi je težko govoriti v današnjih časih o položaju učiteljstva; toda ker umejem svojo nalogo, sorto, bom govoril tudi v tem oziru odkrito in radikalno.

A ne samo kritizirati, hočem hkrati podajati tudi načrte za bodočnost našega dela,

ker ne smatram kritike še kot pozitivno delo toliko časa, dokler se kritiki ne pridene vsebina — kako odpomoči očitkom.

Naraščaj je plaval danes v nejasnosti in meglenosti v stanovske vrste in se je vedno le zaradi tega razmeram kaj hitro vdal in akomodiral; tako je ostajalo vse vedno le pri starem — in razvoj časa je plul mimo nas. In prilične so tu besede prof. Masaryka, ki pravi: „Kdor plove brez smotra v svetovni reki, je izgubljen, ta služi le drugim za stroj; zato se moramo kmalu vprašati: ali imamo pravi smoter, pravi ideal; brez pravega smotra, brez pravega ideala — ni mogoče napredek. Kake ideale torej imamo?“

Se li smelo mi istotako ne vprašujemo, posebno oni, ki danes stopajo v naše vrste?

Ker se pa vsi naši smotri in ideali zrcalijo v organizaciji, zato se tudi upravičeno obračam z revizijo najprej do naših organizacij in njih duha.

V obliki, moram reči, naše dosežanje organizovanje ni slabo in je posebno dobro razvita naša stan. gosp. organizacija.

Drugače je z duhom, kar je opažati posebno pri društvih, kjer manjka pronicanja idej iz organizacije v organizacijo; manjka iniciative, ki bi morala prikajati od centralnih organizacij.

Vzroka temu lahko iščemo v nesistematičnem in neprogramatičnem delu naših organizacij, ker so te nastale povečini iz potrebe in so dete položaja preteklih razmer.

Tako lahko vsakdo zasledi v naših organizacijah, da rešujejo le dnevna vprašanja in da stoje brez trdne podlage, brez dalekosežnih smotrov: ne obdelujejo programatičnih točk.

Hočem reči: Našim organizacijam manjka duše in duha bodočnosti, ker stoje danes tu — skoro brez programa.

Boleti mora vsakogar izmed nas, ko vidi, da še nimamo dostojnega programa za naš stan, da še nimamo jasnega, detajliranega in fiksnega programa in da plavamo v nejasnosti, vsak s svojimi mislimi in načrti, da korakamo skupno, a so naša načela še skoro diametralno nasprotujoča v marsikaterem oziru in vprašanju.

Bojimo se odločno nastopiti, ker se bojimo neizogibnega načelnega nasprotstva v najkločljivejših vprašanjih.

A slogaštvo ne bo moglo dolgo ovirati našega dela, ker potreba bo postaviti času odgovarjajoč kulturni načrt in program in tedaj: kdor je kulturno zrel, bo korakal z nami. Dotedaj nam je pa delovati na duševni preobrat učiteljskih vrst, da brez vnanjih, revolucionarnih preobratov preobrazimo naš stan: z evolucijo naših src in duha.

Čaka nas mnogo dela pri reformi naših organizacij in fiksnanju našega programa.

Postaviti imamo poleg strogo strokovnih organizacij še socialno-stanovsko in socialno-narodno organizacijo.

Naše strokovne organizacije so dobro že izvedene, potreba jim je le, da se razvijajo na podlagi moderne kulture in znanosti in da dosledno zasledujejo le nje smotre.

Fiksirati nam je v tem oziru naš šolski in stanovsko-politiški program, katerega realizacija bi bila naloga te naše organizacije.

Po obliki mora biti ta organizacija zasnovana na strogo decentralistiškem temelju, torej bi bila zajamčena nižjim korporacijam popolna avtonomija, ki bi jo kršila le potrebna disciplina — z ozirom na centralo, katere discipline bi pa določala nadpolovična večina avtonomnih korporacij v slučajih reševanja dnevnih vprašanj.

V drugem razmerju bi si pa hale te organizacije z ozirom na enoten program, pri čemer bi bile pa absolutno vezane na centralo.

Druga učit. organizacija, ki že danes tudi obstoja, je stanovsko-gospodarska organizacija.

Ta naša stan. združna ali stan. gospodarska organizacija bi morala biti opravljana od strokovno in gospodarsko izvežbanih moči, torej ločeno in samostojno.

Namen te bi bil, da uredi sistematično delovanje našega stanovskega ali združnega gospodarstva, da ga pospeši, razširi in por krepki tembolj — vse v korist in podporo našim negospodarskim organizacijam.

Nasprotno od strokovne ali stan.-pol. org. se mi ne zde tu isti razlogi merodajni za ureditev sistema tega organizovanja.

Povsem različna mora biti forma org.

nizovanja za strokovne, kakor gospodarske organizacije.

Zato vidim prospeh našega stan. gospodarstva v strogi centralizaciji.

Pač priznavam avtonomijo in svoboden razvoj posameznih strok, a ne odobravam cepjenja posameznih strok; zato zahtevam za naše gospodarstvo v posameznih strokah strogo centralizacijo, a tudi zvezo in sorazmerno razvijanje in izpopolnjevanje posameznih strok, kakor celotnega našega stan. gosp. dela in razvoja.

Sistem centralizacije se mi zdi v posameznih strokah neizogiben. Posamezne stroke je pa potreba tudi podrediti centrali, kar se tiče druženja in razpolaganja z denarnimi sredstvi.

Velika, celotna ureditev našega stanovsko-gospodarskega delovanja se nam bo prejalislej pokazala kot nujna potreba, ker tudi naše gospodarske organizacije so otroci preteklega časa; čas jih je rodil, potreba jih bo zvezati, urediti in izpopolniti.

A še nismo pri kraju z našim organizovanjem, potreba bo misliti tudi na nove organizacije.

Do danes je bilo narodno socialno delo našega stanu neorganizovano in se je preveč spajalo s stanovsko organizacijo, kar je očitno zaviralo ta naš razvoj.

Vsi načrti organizovati naš stan za nar. soc. delo, so se izjalovili.

Velika tozadevna reforma tov. Peska je nerešena, a ne zaradi tega, da bi bila slaba, temveč edino zato, ker primanjkuje vzgojenih delavcev za narodno socialno delo.

In velikim idealnim idejam tov. Peska hočemo prav danes položiti prvi temelj s tem, da položimo temelj za vzgojo nar. soc. delavcev.

Prepričan sem, da pride čas, ko bodo ideje tov. Peska — čeprav v drugi obliki — prodrle in zmagale.

Jaz si predstavljam obliko organizovanja naše narodno prosvetne ali socialne organizacije na še bolj decentralistiškem temelju nego naše strokovne organizacije in bi dal krajnim družtvom popolno suvereniteto in avtonomijo.

Ta organizacija bi se krila z našim narodnim programom, ki bi istovetil kulturno in gospodarsko delovanje našega stanu v narodu ter določal smeri našega nar.-soc. dela in kazal pot našemu šolskemu programu med narod.

Sistematiški načrt našega stanovsko-narodnega programa, bi nas dovaljal do popolne decentralizacije naših vrst pri nar.-prosvetnem delu in bi se končal v popolnoma avtonomnih stanovsko-prosvetnih krožkih, ki bi skupno tvorili narodno-prosvetno organizacijo, katere edini smoter bi bil nar.-prosvetno delo izločeno iz naše stan.-politiške in gosp.-zadružne organizacije.

Le na tem temelju je mogoče nje prospeh in zato zahtevam zanjo popolnoma svoje vodstvo in upravo!

Prepričan sem, če izvedemo temeljito te organizacije, da dobi s tem učiteljstvo tudi odločilen vpliv na našo narodno politiko in bo kot stan lahko soodločevalo pri postopanju in pri smereh naše narodne politike.

In naše političko delo bo lahko postalo kulturno delo!

Toda nikakor ni s tem rečeno, da zahtevamo mi kot smoter kulturnega dela politički vpliv, temveč narobe. mi iščemo smoter našega kulturnega delovanja le v kulturi sami, ker kulturna povzdiga naroda je edini temelj, ki omogočuje pozitivno narodno politiko.

Pač pa se bo na ta način lahko učiteljstvo čez čas tudi v svrhu političkih stremeljenj soorganizovalo; a ne da bi vodilo politiko, pač pa dobi vpliv na smer politike.

In smoter tega političkega soorganizovanja bi bil, da enkratavselej napravimo konec političkemu despotstvu, ki se je na eni in na drugi strani ujedlo v naš narod.

Dovesti je tok naše politike do nesebične narodne in napredne politike, ki bo dovajala naš narod tudi do pozitivnih uspehov na političkem polju.

Onim našim slogašem pa, ki odrekajo učitelju zaradi njegove „pedagoške prevzvišenosti“ vsako sodelovanje pri nar. pol. vprašanjih, pa kličem besede pedagoga Diesterwega v spomin, ki pravi: „Nihče ni res in v resnici učitelj, čigar zanimanja ne obvladajo razmere in delovanje na političkem in socialnem polju. Torej zahtevamo od učitelja živo zani-

manje za te stvari, toda z omejitvijo, da ne trpi njegovo pedagoško delovanje. — Sramota učitelju, ki se ne udeležuje na velikih zadevah naroda in na važnih zadevah svoje domovine.“

S tem končujem del svojega poročila o našem vsestranskem organizovanju.

Poudarjam pa, da ene kakor druge organizacije ne morem pogrešati, če si hočem predstavljati naše organizovanje popolno in če si hočem predstavljati naše organizovanje po-

Zveza slovenskih učiteljev in učiteljic na Štajerskem.

V zadnji okrožnici smo pozvali predsednike okrajnih učiteljskih društev, ki so združeni v Zvezi, naj nam javijo pri letošnjih uradnih konferencah izvoljene odposlance k deželni učiteljski konferenci, ki se ima vršiti septembra meseca v Gradcu —

polno in če si hočem domišljati, da smo socialno pozicijo našega stanu v narodu resnično izrabili in izkoristili.

Poudarjam pa zopet, da so nam predpogoj takemu delu dobro vzgojeni delavci, katerih danes še nimamo dovolj, zato je moj prvi klic in korak: Med naraščaj in na učiteljska vzgojevati za to delo bodoče generacije našega stanu!

(Dalje.)

in pa novoizvoljene učiteljske strokovnjake v okrajnih šolskih svetih.

Sestavili smo na podlagi poslanih nam podatkov pregled, ki smo ga poslali „Steierm. Lehrerbundu“ in ki ga priobčujemo tukaj:

Tek. št.	Šolski okraj	Odposlanci k deželni učiteljski konferenci l. 1911.	Novoizvoljeni strokovnjaki v okr. šol. svete (za dobo 6 let)
1.	Brežice	Ivan Knapič, nadučitelj v Vidmu	Blaž Tominc, nadučitelj v Globokem
2.	Celje-Okolica	Ljudevit Černej, šolski vodja v Grižah Ernest Slanc, nadučitelj v Petrovčah	Fran Brinar, nadučitelj v Gotovljah pri Žalcu
3.	Gornji grad	Fran Kocbek, nadučitelj v Gornjem Gradu	Fran Kocbek
4.	Gornja Radgona	Josipina Krenova, učiteljica v Sv. Petru	Josip Mihelič, nadučitelj v Sv. Juriju ob Ščavnici
5.	Konjice	Hinko Schell, nadučitelj v Žrečah	Hinko Schell
6.	Kozje	Valentin Pulko, nadučitelj v Dobjem pri Planini	Valentin Pulko
7.	Laško	Anton Gnus, nadučitelj v Dolu Hilda Riegerjeva, učiteljica v Trbovljah-Vodah.	Anton Gnus
8.	Sv. Lenart v Slov. gor.	Josip Maurič, nadučitelj v Sv. Trojici	Jakob Kopic, nadučitelj v Sv. Lenartu.
9.	Ljutomer	Ivan Robič, ravnatelj v Ljutomeru	Ivan Robič
10.	Marenberg	Fran Witzmann, učitelj v Ribnici na Pohorju	Bogomir Sitter, nadučitelj v Vuhredu ob Dravi
11.	Maribor-Okolica	Matija Lichtenwallner, učitelj v Rušah Avgust Požegar, nadučitelj v Žiteški vasi	Avgust Požegar
12.	Ormož	Josip Rajšp, nadučitelj v Ormožu	Josip Rajšp
13.	Ptuj-Okolica	Ivan Kaukler, nadučitelj Ptuj-Okolica Miha Vauhnik, nadučitelj v Markovcih	Ivan Klemenčič, učitelj na Ptujski gori
14.	Rogatec	Davorin Sotošek, nadučitelj v Žetalah	Simon Sekirnik, nadučitelj v Sv. Juriju pod Rogaško goro
15.	Sevnica	Josip Mešiček, nadučitelj v Sevnici	Josip Mešiček
16.	Slov. Bistrica	Josip Koki, nadučitelj v Studenicah	Josip Sabati, nadučitelj v Zgornji Poljskavi
17.	Slov. Gradec	Fran Vrečko, ravnatelj v Slov. Gradcu-Okolica	Fran Vrečko
18.	Šmarje	Tomo Kurbus, nadučitelj v Slivnici pri Celju	Tomo Kurbus
19.	Šoštanj	Ivan Lukman, učitelj v Šoštanju	Ivan Koropec, učitelj v Šoštanju
20.	Vransko	Fran Lorber, nadučitelj v Braslovčah	Anton Farčnik, nadučitelj v Polzeli

Prosimo predsedništva okrajnih učiteljskih društev, naj nam pošljejo imenik članov, odbor in število zborovanj ter obravnavane teme, ako tega letos še niso storila.

Tista društva, ki so še na dolgu članarino (po eno krono od člana), pozivljamo, da jo čimprej poravnajo.

Iz naše organizacije.

Štajersko.

Šaleško učiteljsko društvo je zborovalo 3. avgusta 1911 v Št. Ilju pri Velanju po običajnem vzporedju. Predsednik tovariš Koropec pozdravi vse navzoče ter nas vzpodbuja k skupnemu delovanju. Z utemeljeno ogorčenostjo pa bica malomarnost in brezbržnost nekaterih koleginj in kolegov, ki imajo ravno za tisti dan, ko imajo zborovanje, pripravljen cel koš izgovorov za opravičilo, ki so pa vsi sumljivo — resnični. Tistim pa, ki so ravno na tak dan bolni, pa želi skorajšnjega zdravlja. Nato pride na dnevni red.

Izmed dopisov omenim samo onega od Zaveze glede izprememb pravil. Določijo se tovariš Trobej, Koropec in Lukman, da preštudirajo ta pravila ter o tem poročajo pri enem prihodnjih zborovanj. — Tovariš Koropec se

zahvali tovarišem za zaupanje, ki so nam ga izkazali s tem, da so ga izvolili za zastopnika učiteljstva v okrajni šolski svet. Kakor dosedaj delal bo tudi v prihodnje za koristi učiteljstva. Tovariš tajnik poroča občirno o letošnjem Zavezinem zborovanju v Trstu, katero poročilo so zbrani z zanimanjem poslušali. Nato je še bilo nekaj nasvetov in želj. Prihodnje zborovanje se je določilo na dan 5. novembra t. l. v Šoštanju.

Književnost in umetnost.

Dr. Velimir Deželić: Spomen-listak na dvadesetipetletni književni in nastavniki rad Stjepana Širole. (1886—1911). Preštampano iz „Prosvjete“. Zagreb 1911. Tisak Antona Scholza. br. 23. — Danes le omenjamo to brošurico. Več o nji izpogovori naš poročevalec o hrvaškem šolstvu.

Zvonček objavlja v svoji osmi številki to-le vsebino: Andrej Rape: Umrlemu očetu. Pesem. — Po jabolka. Vinjeta. — Dr. Ivan Lah: Pri gospodu Noviču. Povest. — Ivo Trošt: Najlepsi trenutek. Povest s podobo. Andrej Rapč: In svet prevzel sad delavnih je let. Pesem. — K. Andrejev: Škržad in solnce. Basen. — Fran Žgur: Zadnja pot. Pesem. — Marica Gregoričeva: Ines in njeno pismo. Igrica. — Bohinjko jezero. Podoba v barvotisku. — Dragotin Humek: Majka priroda pripoveduje. Bajka s 7 podobami. — J. S.: Strah. Pesem. — Fr. Ločniškar: Slovo od doma. Pesem. — Pouk in zabava: Fr. Zagorc: Zastavica v podobah. — Rešitev. — Uglasbena pesem. — Kotiček gospoda Doropoljskega.

Obrambni vestnik.

„Slovenčev“ popolnoma neosnovani in od poklicane strani temeljito ovrženi napadi na Učit. tiskarno in Vdovsko društvo so se začeli ponavljati z vso predrzno vehemenco. Prokleti klerikalci hočejo uničiti vse, kar ni njihovega. — Na podlagi lanskega računa je naša tiskarna plačala 2376 K pridobnine, toda varstva naš zavod ne uživa nobenega. Takrat nas poznaajo, ko moramo plačati davke, v obrambo našega poštenja in naše solidnosti pa ne uživamo proti neprestanim napadom klerikalne svojati nobenega varstva! „Slovenčev“ bandit kliče vlado, naj gleda na nas. Tudi mi jo s tem pozivljamo, naj izvrši pri nas revizijo, da bo enkrat konec temu večnemu klerikalnemu lajanju! Takega nekvalifikovanega početja nečemo in ne moremo več mirno prenašati, zato odločno pozivljamo upravni odbor Učit. tiskarne in odbor Vdovskega društva, naj citirajo „Slovenca“ pred sodišče, kjer se klerikalnim barabam enkratavselej zavežejo lažnivi gobci!

* Regulacija plač. Nekateri listi so sedaj, ko je vložen Pachterjev predlog glede regulacije plač vsega avstrijskega učiteljstva, začeli nekaj mešati in pisati tako, kakor to rešitvi tega vprašanja ni v korist. Vse poštene liste nujno pozivljamo, naj puste to vprašanje popolnoma pri miru, ker ga ne razumejo. Akcijo, ki jo je vse napredno avstrijsko učiteljstvo započelo samo, bo tudi samo izvedlo, kolikor je to v naših razmerah najugodnejše mogoče. Tovariši in tovarišice, ki so v prvi in glavni vrsti interesovani na tej akciji, naj nam popolnoma zaupajo: storili bomo vse, kar je v naših močeh, da pospešimo ugodno rešitev tega vprašanja. Že danes lahko povemo, da imamo od nekaterih jugoslovanskih drž. poslancev zagotovilo, da bodo govorili in delali za nas. — Kdor neče delati v smislu naših zahtev, ki ne morejo od njih odnehati niti za las, ta naj bo tiho in mirno. Opravili bomo vse sami!

* Deželni šolski svet v službi duhovščine? Znan župnik na Dolenjskem je poklical nekega dne k sebi člana kraj. šol. sveta ter rekel: „Jaz mislim nadučitelja spraviti proč. Glejte, da se služba njegove žene ne bo definitivno razpisala, ker bo potem težje, če bo ona definitivno nameščena.“ — Služba se je vendar razpisala, dasiravno malo kasno. Nadučiteljeva žena kot edina izvrstno kvalifikovana prosilka v dveh zaporednih sejah od krajnega šolskega sveta enoglasno priporočana še do danes ni stalno nameščena, dasiravno so bile v tem času, ko leži ta akt v Ljubljani, že štiri seje dež. šol. sveta. Vprašamo tu najvišjo šolsko oblast v deželi: „Kaj pa je zakrivila nedolžna žena, če se že njenega moža iz političkih nagibov preganja?“ Povemo pa demagogom pri dež. šol. svetu, da o preganju omenjene zakonske dvojice še ni izpregovorjena zadnja beseda ter ne storjen zadnji korak.

* „Zvonček“ in „Vrtec“. Pred nekaj časom je naš katoliški prijatelj „Slovenec“ zopet nekaj namigaval glede „Zvončka“, kar diši po nadaljevanju bojkota. Mi se seveda tega prav nič ne bojimo, zakaj škodovalo bo to le „Vrtcu“, ker bomo začeli malo gledati na njegovo klavirno obleko in puhlo vsebino. Vzemite v roke kak letnik tega „lepega“ lista in našli boste mesto kot je — če se ne motimo v letniku 1910. — pod naslovom „Iz torbice o. Ivana Svetokrižkega: „Mož pograbl lonc in ga trešči ženi v glavo, da se je razletel na drobne kosce“. To je prav lep recept! Morda se ga bodo otroci oprijeli, ker je bolj priročen kot Štrkljevi pipci. — Dalje se bere v ravnostih črticah: „Mož našeska žena, da je bilo veselje gledati.“ — To je že višek sirovosti, če se mladini priporoča tako veselje. Take stvari se prej primejo otrok kot kaj dobrega. Otroci morajo res podivjati ob taki „duševni paši“. Tako gre komedija naprej. Berite n. pr. še „povestice“ v „Angelčku“. Druga za drugo nam prav natančno opisujejo, kako je treba prijeti so-